

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาเราถ้ามีหลักใจ หลักใจ เห็นใหม่ “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต” พอผู้ใดเห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยหัวใจนะ เพราะอะไร? เพราะมันลึกลับมหัศจรรย์มาก เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารธนาเป็นพระโพธิสัตว์ ปรารธนาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย แล้วตรัสรู้ธรรมตามความเป็นจริงด้วย

เพราะอะไรรู้ใหม่? เพราะเวลาพวกเราหรือว่าสมัยพุทธกาลที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปิดโลก ทุกคนปรารธนาเป็นพุทธภูมิหมดเลย แต่พอต่อไปๆ ไปข้างหน้าแล้วมันต้องสร้างสมบุญญาธิการไป บางคนก็กลับ บางคนก็เปลี่ยน เห็นใหม่ ปรารธนาเป็นพระโพธิสัตว์ ปรารธนาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย บางคนก็สำเร็จ บางคนก็ไม่สำเร็จ บางคนก็กลับ ถ้าไม่กลับแล้ว เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์แล้วมันก็ต้องไปข้างหน้า พอไปข้างหน้าแล้วกว่าจะบรรลุธรรมขึ้นมาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาบรรลุธรรมขึ้นมาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว โอโห้ จะสอนกันได้อย่างไร? ทอดธุระเลย เพราะอะไรล่ะ? เพราะกว่าปัญญาบรรลุนั้นที่มันหมุนเข้าไปชำระกิเลส มันละเอียดลึกซึ้ง จนขนาดว่าพุทธวิสัยนะยังทอดอาลัย แล้วคิดดูสิว่าเราประพฤติปฏิบัติกัน เราใช้ปัญญาของพวกเรา แล้วเราใช้ตรรกะของเราเคลมเอาว่าธรรมะเป็นของเรา เป็นสภาวะธรรมแบบนั้น มันถึงน่าสงสารมากนะ

การประพฤติปฏิบัติถ้าย้อนกลับไป ย้อนกลับไปหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ ที่ไม่มีครูบาอาจารย์ ไม่มีครูบาอาจารย์ทั้งที่ดำราก็มีอยู่นะ มันจะลึกลับมหัศจรรย์ขนาดไหน ที่ว่าตัวเองจะค้นคว้าไป แล้วมันมีอะไรโต้แย้งไป แล้วทำไมเราจะไม่เชื่อ เพราะเราไปรู้เองเห็นเอง ดูสิ เวลาเรานอนฝันไป การฝันมันก็เห็นนิมิต แล้วเราไปเห็นไปฝัน เราไปจับต้องมัน แล้วเราไปหาครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์บอกไม่ไหวๆ เราจะเชื่อได้อย่างไร? มันไม่ใช่จริงๆ นะ เราเห็นไปด้วยกิเลส เราเห็นไปด้วยสถานะของตัวเอง เราดูเราเห็นนี่แหละ เราดูเราเห็นแล้วมันก็มหัศจรรย์

คูลี เวลาตื่นอยู่เรามีความรู้สึกตัวอยู่ เรารู้สึกตัวอยู่ ไครมาหลอกไม่ได้ เวลาเราฝันไป เห็นไหม เวลาเราฝันไป เราไม่มีสติ มันฝันของมันไป เพราะอะไร? มันเป็นสังขารปรุงนั้นแหละ ปรุงขณะหลับสังขารมันก็ปรุงไป แล้วเราไปรู้ไปเห็นเข้าขึ้นมา แล้วไปบอกว่าความฝันเป็นอย่างนั้น บางคนฝันแล้วไม่กล้าบอกใคร เพราะพูดออกไปแล้วมันจะเสียความเชื่อถือ บางคนฝันแล้วก็ว่ากันไป นี่พูดถึงความฝันนะ

แล้วเวลาจิตมันมีปัญญาขึ้นมา เวลามันวิปัสสนาไปมันไปเห็นนิมิต เพราะอะไร? นิมิตก็คือนิมิตนั้นแหละ นิมิต เห็นไหม ถ้ามันเป็นสัมมาทิฐิ มันเป็นความเห็นชอบ นิมิตขึ้นมามันก็อุคคหนิมิต ปฏิภาคนิมิต นิมิตที่มันเป็นการฝึกซ้อมใจ นิมิตให้ใจมันได้ฝึกฝน ได้ให้มันฝึกซ้อมฝึกซ้อมสิ่งต่างๆ ที่เห็นกันมา นิมิตเห็นไหม นิมิตมันก็เป็นเครื่องหมายบอก คูลี รูป รส กลิ่น เสียง คำพูดก็เป็นนิมิต ความรู้สึกเราก็คือเป็นนิมิต ถ้าตีความว่าเป็นนิมิต ความคิดก็เป็นนิมิตเพราะมันเกิดกับใจ นิมิตนี้ ปัญญาเป็นนิมิตทั้งนั้น นิมิตเป็นอารมณ์ความรู้สึกใจ มันเป็นเครื่องหมายเครื่องหมายความรู้สึกของเราว่าฐานที่ตั้งหรือความรู้สึกต่างๆ มันเป็นนิมิต แล้วก็วิภาคะ นิมิตนี้มันแยกออกจากเขาวานี้เป็นวิภาคะนิมิต คือแยกส่วนขยายส่วน ปัญญามันแยกส่วนขยายส่วนของมันได้ ถ้าแยกส่วนขยายส่วน เรารู้สึกกลับมหัสจรรย์อีก เรารู้ทำไมไม่ได้ เราก็ไม่เคยทำ เรายังงงเข้าไปใหญ่เลย เห็นไหม

ถึงบอกน่าสงสารถ้าไม่มีครูมีอาจารย์นะ ถ้ามีครูมีอาจารย์นะ ครูอาจารย์พยายามบอกขนาดไหน นี่เห็นไหม

“อตุตทาหิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึงแห่งตน”

ถ้าเราจงนสนเทห์เราจะแปลกใจของเรา ถ้าเราไม่จงนสนเทห์เราก็จะเชื่อของเราไปนะ ครูบาอาจารย์บอกเรามาเราก็จงนสนเทห์ มันจะจริงอย่างนั้นไหม? มันจะจริงอย่างนั้นไหม เพราะอะไร? เพราะมันมาจากข้างนอก กิเลสมันเกิดจากเราตลอดเวลา แต่ธรรมะเราต้องสร้างขึ้นมานะ ศีลก็ต้องพยายามรักษา สมาธิเราก็ต้องรักษา เราสร้างขึ้นมาแล้วรักษามันด้วย แล้วปัญญาขึ้นมาเราต้องฝึกฝนอีกต่างหาก แต่กิเลสไม่ต้องรักษานะ มันผูกขึ้นมาเหมือนดอกเห็ดเลย คิดแล้วคิดเล่า คิดแล้วคิดเล่า มันเกิดตลอดเวลา มันเกิดตลอดเวลาแล้วเราก็ไปเห็นมัน เราก็ไปรู้มัน เรารู้สัมผัสมัน แล้วเวลามันคิดถึงธรรมะ เห็นไหม กิเลสนี้แหละมันคิดเรื่องถึงของธรรม พอกิเลสมัน

คิดเรื่องกรรม เราก็ โอ้ เป็นอย่างนั้นนะ มันเคลิบเคลิ้ม มันมีความหลงใหล มันมีความเชื่อถือ มันมีความเป็นไป เราก็มันเป็น

แต่ถ้าคนมีจิตนิสัยนะ หลวงปู่มั่นท่านเห็นนิมิต เวลาท่านยังไม่ลาพระโพธิสัตว์ ท่านเห็นกายท่านพิจารณาของท่านไป พิจารณาขนาดไหนมันก็ไม่เข้า มันก็ไม่เข้า พิจารณาข้างนอกใจ เหมือนเรา เห็นไหม ตามองฝ่ายตรงข้ามเราก็เห็นกัน แล้วก็คิดๆ ไป โอ้ เป็นอย่างนั้นๆๆ เห็นไหม แต่มันไม่เห็นออกมาจากใจใจ ถ้าไม่เห็นออกมาจากใจ คิดด้วยนิมิต เห็นกายพิจารณาขนาดไหนมันก็ไม่ใช่ ออกมาแล้วมันก็เหมือนปกติ เห็นไหม

เวลาก่อนเราจะใช้ปัญญา ก่อนเราจะภาวนา ใจเราก็มีความรู้สึกอย่างนี้ เวลาภาวนาออกมาแล้วใจเราก็ไม่เห็นมีอะไรดีขึ้นมาเลย มันก็มีความสุขเหมือนเดิมๆ นี่แหละ “เอ้ มันไม่น่าใช่ทาง มันไม่น่าใช่ทาง” เห็นไหม คนเขามีปัญญาเขาจะเทียบเคียงใจตลอดเวลา มันไม่น่าใช่ทาง ถ้ามันใช่ทางของเรา มันต้องมีอะไรดีขึ้นกว่านี้สิ เวลาทำขึ้นไปแล้ว เราเข้าไป คูสิ เรากินอาหารเข้าไปแล้ว เวลาอาหารเข้าไปในท้องเรา เรามีความรู้สึกว่าอึดหน้าสำราญเลย เวลาเราร้อนขึ้นมา เราอาบน้ำมันก็เย็นสบายขึ้นมา

อันนี้ทำแล้วทำไมมันเหมือนเดิมๆ เห็นไหม “เอ้ มันเพราะเหตุใด?” ค้นคว้าตัวเอง เห็นไหม จนเห็น “อ้อ เราเคยปรารถนาไว้เป็นพระโพธิสัตว์” ถึงได้ไปลาโพธิสัตว์ก่อน ลาโพธิสัตว์เสร็จแล้วก็กลับมา กลับมาแล้วจิตสงบเข้าไปก็ไปเห็นกาย วิปัสสนาเข้าไป “อ้อ” ออกมา “เออๆ อย่างนี้ใช่” มันมีอะไรรู้สึกว่ามันเบาลง มีสิ่งใดๆ ที่มันหลุดออกไปจากใจ

เวลามันวิปัสสนา เวลามันคลายตัวออกมามันไม่เหมือนเดิมแล้ว เพราะเหมือนเดิมนี่เรายังมีความรู้สึกเดิมๆ อยู่ แต่ที่มันรู้สึกกายเบาขึ้น ความรู้สึกที่สิ่งนั้นเหมือนกับมีความเหมือนของที่สกปรก เราได้ชำระล้างมันมีความสะอาดขึ้น มันมีความสะอาดขึ้น มันเห็นการเปลี่ยนแปลง พอเห็นการเปลี่ยนแปลง อย่างนี้ใช่ๆ เห็นไหม ตัดสินใจนี้ถูกทางแล้ว มาถูกทางแล้ว แล้วรีบเร่งเข้าไปใหญ่เลย จนผ่านเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป เออใช่ๆ เห็นไหม

มันอยู่ที่อำนาจวาสนา เพราะหลวงปู่มั่นท่านปรารถนาพระโพธิสัตว์เหมือนกัน เพราะปรารถนาพระโพธิสัตว์ คนที่ปรารถนาโพธิสัตว์มันต้องสร้างมา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย การสร้างขึ้นมาเนี่ย การสร้างมันก็เป็นอำนาจวาสนาบารมี ถ้าสร้างอำนาจวาสนาบารมีขึ้นมามันจึงมีจุดยืนของใจ ใจถึงจะไม่เชื่ออะไรสิ่งต่างๆ แม้แต่สิ่งที่เราเห็นเราก็ไม่เชื่อ เห็นไหม

กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อใดๆ ทั้งสิ้น ให้เชื่อสันติภูมิโก ให้เชื่อจิตที่มันมีการเปลี่ยนแปลงแล้ว ให้เชื่อความเป็นไป ให้เชื่อสิ่งที่เป็นไป ให้เชื่อเพราะอะไร? เพราะเราทำขึ้นมาเอง เราสัมผัสเอง เราเชื่อของเราเอง

ถ้ามีสติสัมปชัญญะ ไม่มีครูบาอาจารย์มันก็ทำของมันได้ หรือถ้าไม่มีครูบาอาจารย์เราจำเป็นต้องเลือกต้องกลานไป ต้องเลือกต้องกลานไปนะ แต่ถ้ามีครูมีอาจารย์อยู่ สิ่งที่เราทำขึ้นมาแล้วเราวิปัสสนาขึ้นมา เราใช้ปัญญาขึ้นมา เราสอบทานได้นี้ สอบทานได้ ครูบาอาจารย์สอบทานได้ หรือว่าถ้าท่านเทศนาว่าการเรานี้เราสอบทานได้ มันขัดแย้งกันอย่างไร? ถ้ามันมีความขัดแย้งกัน มันต้องมีคนๆ หนึ่งแน่นอนที่ว่าไม่ใช่ของจริง

ความขัดแย้งกันนั้นมันขัดแย้งกันเพราะอะไร? เพราะมันมีความเห็นต่าง แต่ถ้าเป็นวิธีการเห็นใหม่ วิธีการนะ วิธีการต่างๆ วิธีการเข้าหาเป้าหมาย ถึงเป้าหมายต้องเหมือนกัน เป้าหมายต้องเหมือนกันนะ เป้าหมายอริยสังข์อันเดียวกัน แต่วิธีการ วิธีการจรตนิสัยมันต่างกัน ต่างๆ กันแต่มันเป็นไปได้ใหม่ เราทำแล้ว เราทำความสะอาด วิธีการทำความสะอาดสิ่งสกปรก มันมีตั้งหลายวิธีการ ทำแล้วมันสะอาดจริงหรือเปล่า สิ่งนี้มันสะอาดขึ้นมา เราก็ก่อนอยู่เห็นใหม่ มันสะอาดไหม? มันมีกลิ่นเหม็นไหม? กลิ่นเหม็นกลิ่นความมัน ได้หลุดออกไปบ้างไหม? มันได้เงิองออกไปบ้างไหม? เห็นไหม

ใจที่ได้วิปัสสนามันจะมีสภาวะแบบนั้น มันจะรู้ของมันขึ้นมาโดยความจริง แต่วิธีการถ้ามันมีความต่างวิธีการไม่มีปัญหา แต่ผลเหมือนกัน ผลเหมือนกัน ผลคือการกระทำของใจมันเหมือนกัน ถ้าเหมือนกัน ถ้ามีवासนา คำว่ามีवासนา वासनानะ वासनามันมีบารมีธรรม บารมีธรรมมันมีการทดสอบตรวจสอบ มันยังไม่เชื่อ ถ้ามันเชื่อนะ เวลามันเชื่อคุณิ เวลาร่างกายแข็งแรง เวลาเรามีความสดชื่น ถ้าเราทำสิ่งใดไปมันจะจางกลายเป็นธรรมดา

จิตก็เหมือนกัน ถ้ามันยังวิปัสสนาอยู่มันมีกำลังของสติ มันมีกำลังของสมาธิ มันมีกำลังของปัญญา แล้วถ้ามันมีอะไรผิดพลาด มันแก้ไขได้ เหมือนกับนักกีฬาร่างกายยังแข็งแรงอยู่ เวลาการแข่งขันยังมีอยู่ ถ้าเราแก้ไขจากที่เราเสียแต้ม เราเสียประตู อาจจะทำให้เราเสมอก็ได้ หรือชนะก็ได้ เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน เวลาวิปัสสนาไปหรือใช้ปัญญาไป เวลามันคลายตัวออกมา ถ้ามันยังไม่เป็นอกุปปิธรรม มันเป็นการปล่อยวางชั่วคราว มันมีกำลังอยู่ มันมีสติอยู่ มีปัญญาอยู่ ไม่ใช่ปล่อย

ให้เสื่อมจนหมดเลย ปล่อยให้จนหมดเลย หมดเวลาแข่งขันแล้ว กรรมการเขาก็ไม่ให้แข่ง ทุกอย่างไม่ให้แข่ง แล้วเราจะมาอ่อนนอนขอร้องว่าเราจะแข่งอีก คือเราจะทำอีกใจ

ถ้าจิตมันเสื่อม จิตมันเสื่อมหรือ โอกาสที่มันท้อถอย มันท้อถอยนะ สิ่งตรงนั้นกว่าเราจะปลุกปลอบใจเราขึ้นมา กว่าเราจะสร้างสมขึ้นมา มันเป็นเรื่องความลำบากลำบากมหาศาลเลย แต่คือจิตที่มันมีกำลังพร้อมอยู่ เหมือนเรามีปัจจัยเครื่องอาศัย เรามีเงินมีทองอยู่ เราจะจับจ่ายใช้สอยอะไรก็ได้ แต่เราไม่เข้าใจ เราใช้ไม่เป็น เราใช้กันในความฟุ่มเฟือย เราใช้ไปโดยความสุรุ่ยสุร่าย มันจะไม่เป็นประโยชน์กับเราเลย เห็นไหม แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์ทดสอบตรวจสอบอย่างนี้ เราตรวจสอบขึ้นมา ขณะที่เรายังมีโอกาสอยู่ เราพยายามทำอยู่ มันไม่ท้อถอยเราใจ ถ้ามันเสื่อมไปหมดสภาพไป มันก็ต้องสร้างสมขึ้นมา มันก็ต้องเลือกกลานไป มันต้องเลือกกลานไปเป็นธรรมดา นี่พูดถึงวิธีการนะ

แต่โดยธรรมชาติของการประพฤติกปฏิบัติมันก็เป็นอย่างนี้ คือว่ามันต้องมีการเสื่อม มันต้องมีการเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ มันก็เหมือนกับเรากินอาหาร กินทุกวันมันก็ย่อยสลายไปทุกวัน ดำรงชีวิตตลอดไป ในการปฏิบัติก็เหมือนกัน ถ้าเราดำรงของเราได้ สมาธิของเราก็จะลงได้ คุณิ เวลาเราสบายใจ เราสบายใจขนาดไหน เวลาเราทุกข์ร้อนขึ้นมา เราทุกข์ร้อนขนาดไหน สมาธิเกิดขึ้นมาก็เหมือนกัน ถ้าสมาธิเกิดขึ้นมา โอ้โฮ มีความเบา มีความบางนะ ขณะที่เราเดินไปหรือเรานั่งอยู่ มันจะลอย มันจะเบา ตัวมันจะเบาตลอดเวลา โอ้เบาอย่างนี้มันเบาเพราะมันปล่อยวาง แต่ถ้าสมมุติเราหนักมันขาดไปแล้วนะ มันไม่ใช่เบาอย่างนั้น มันเป็นความจริงอันนั้นเลย สิ่งนี้เป็นสัจจะความจริงเลย ความจริงของใจ ใจเป็นสภาวะแบบนี้ มันขาดกระแสด

ถ้าเราวิปัสสนาไปจนถึงจุดๆ หนึ่งมันขาดกระแสดแล้ว ถ้าถึงกระแสดแล้ว ทำยังไงก็แล้วแต่ มันต้องไปถึงเป้าหมายโดยแน่นอน ถ้าจิตมันเข้ากระแสดแล้วนะมันไปถึงเป้าหมาย จะช้าจะเร็ว มันต้องเป็นเป้าหมายแน่นอน แต่ถ้าเราขยันหมั่นเพียรของเรา เห็นไหม เราไม่นอนใจของเรา เพราะอะไร เพราะกาลเวลาไป ถึงเข้ากระแสดแล้วความสุขกับความทุกข์มันไปด้วยกัน ชีวิตเรานี้ ชีวิตเราความสุขก็มี ความทุกข์ความยากก็มี ในเมื่อมีการเกิดการตายขาดกระแสดแล้ว แต่การเกิดการตายยังต้องไปแสวงหาอีก มันก็มีความสุขความทุกข์ไปเหมือนกัน

แต่ในปัจจุบันนี้ถ้าเราชวนขายของเรา ให้มันจบสิ้นกระบวนการกันที่นี้ เหมือนเชื้อโรค ถ้ามันจบมันหายขาดไปทีนี้มันก็จบใช่ไหม? อันนี้ทุเลาเบาบางลง แต่มันยังไม่หายขาด มันยังมี

เชื่อโรค มันยังมีอยู่กับเรา มันแสดงตัวออกมาได้ คือความสุขอย่างละเอียด ความทุกข์อย่างละเอียดมันยังมีอีกเยอะนะ ความทุกข์อย่างหยาบๆ ขึ้นมา แล้วความทุกข์เพราะความไม่รู้ แต่พอมันรู้ขึ้นมา มันรู้แจ้ง มันพาดกระแสนี้มันก็รู้แล้ว รู้แล้วแต่ความทุกข์อันละเอียดเห็นใหม่ สิ่งทีละเอียดของมันก็ยังคิดคั่นอยู่ในหัวใจ ถ้ามันคิดคั่นในหัวใจเราก็ต้องแก้ไข เราก็ต้องทำของเราไป ถึงว่าสติ-มหาสติ ปัญญา-มหาปัญญา ปัญญาอัตโนมัตติ มันจะเกิดเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป นี่ปัญญามันละเอียด

ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมามันจะเห็นร่องรอยของการกระทำ จิตมันมีการกระทำอย่างไร เราถึงว่าการกระทำนี้ เวลาการปฏิบัติเหมือนผู้ใหญ่ดูแลเด็กเล็ก เด็กเวลามันโตขึ้นมา คลอดออกมาจากท้องพ่อท้องแม่ เราเลี้ยงดูมันดี มันโตขึ้นมามันต้องดำรงชีวิตเหมือนเรา เราแก่เราเฒ่าเราผ่านชีวิตมาแล้ว การดำรงชีวิตก็เป็นอย่างนี้ สุขทุกข์เท่านั้นเอง มีมากมีน้อย ประสบความสำเร็จหรือไม่ประสบความสำเร็จเท่านั้น แต่ชีวิตจะเป็นอย่างไร แล้วเราเห็นเด็กมันเกิดมาแล้วมันต้องดำรงชีวิตอย่างนี้ขึ้นมา เราจะสั่งสอนเขาอย่างไร? เราจะให้โอกาสเขายืนในสังคมอย่างไร? จะให้เขามีปัญญา ให้เขาไม่ตกไปกับกระแสสังคมอย่างไร?

การประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์สั่งสอนลูกศิษย์ก็อย่างนี้ เริ่มต้นจากทำสมาธิ จากมีศีลขึ้นมา วางพื้นฐานขึ้นมา แล้วยังก้าวเดินไปเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป มันก็ต้องสมบุกสมบันกันไป มันเป็นทางที่จะพ้นจากทุกข์นะ มันมีทางเดียว ถ้ามีทางอื่นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้สัตว์ขันธ์สัตว์ ถ้าเป็นทางได้ทำมันจะเอาเทคโนโลยีมาขนไปเลย ขนหัวใจเราพ้นออกจากทุกข์ไปหมดเลย แต่มันเป็นไปได้ไม่ได้ มันเป็นไปได้ไม่ได้เพราะอะไร? เพราะมันเป็นนามธรรม มันเป็นเรื่องของหัวใจ คุณติ เชื่อโรค เห็นใหม่ ถ้าเราไม่ได้ฉิฉาเข้าไป เราไม่ได้กินยาเข้าไป มันจะไปชำระโรคเราได้อย่างไร?

ใจก็เหมือนกัน ในเมื่อจิตของเรา ความรู้สึกของเรา มันอยู่ลึก เห็นใหม่ ครูบาอาจารย์ คุณติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการสมัชชัพุทธกาล คนไม่ปรารถนา คนต่อต้าน คนจ้างคนมาค่าเยอะเยอะเลย ทำไมเขาไม่เชื่อ ทำไมเขาไม่ศรัทธาล่ะ? แล้วจะไปรื้อค้นเขาได้อย่างไร? เพราะอะไร? เพราะโรคในหัวใจของเขา แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับบุคคลคนอื่น มันก็คนละคน แล้วเราจะไปเอายาอะไรเข้าไปรักษาใจของเขา แต่ถ้าเขาเชื่อถึขึ้นมา เขาต้องหายาของเขาขึ้นมา เห็นใหม่

ฉลากยา ธรรมะนี้เป็นฉลากของยา เนื้อของยาก็คือศีล สมาธิ ปัญญา ศีลก็ต้องเกิดขึ้นมาเอง สมาธิก็ต้องเกิดขึ้นมาเอง ปัญญาที่ต้องเกิดขึ้นมาเอง เห็นไหม การรื้อค้นอย่างนี้ ถ้าการรื้อค้นของเราขึ้นมา ปัญญามันเกิดขึ้นมาจากของเรา มันจะย้อนกลับมา นี้รื้อสัตว์ขนสัตว์อย่างนี้ไง เล็งญาณ หาความพร้อมของใจ ถ้าใจมันพร้อม ใจมันต้องการ ใจมันปรารถนา เห็นไหม ท่านจะเล็งญาณ ท่านจะพุดสะกิดหัวใจ

เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ว่าการท่านสะกิดหัวใจนะ ให้เราตื่นตัว ให้เรามีความละเอียด ให้เราเปิดใจ ไม่ใช่ความคิดเดิมๆ ความคิดเดิมๆ ความคิดของกิเลส แล้วก็คิดซ้ำคิดซากอยู่ นี่ แล้วพอดูคิดซ้ำคิดซากเราคิดโดยกิเลส กิเลสก็พาคิด คิดโดยธรรม ตรีกในธรรม ฟังในธรรม มันก็คิดโดยกิเลส เอาความสะอาดเอาความสกปรกขยำรวมกันไปแล้วก็มั่วกันไปเห็นใหม่ มัคคะเลยไม่สามัคคีไง โลกุตตรปัญญามันเกิดไม่ได้ไง เป็นโลกียปัญญา ปัญญาเกิดจากกิเลส ปัญญาเกิดจากเรา ปัญญาเกิดความคิดความชั่ว สิ่งรู้ผิดรู้ถูกขยำรวมกันไป

แต่เวลาเราเปลี่ยนความคิดใหม่บ่อยครั้งเข้า หัดคิดสิ่งที่มันเป็นยาๆ อยู่นี้ให้มันคิดเป็นแขนง คิดเป็นผลบวกผลลบ ผลลบก็คือกิเลส ผลบวกก็เป็นธรรม คิดผลบวก คิดบวก เปลี่ยนแปลงความคิดของตัวเอง เปลี่ยนแปลงความคิดของตัวเองบ้าง ความคิดที่มันซ้ำซากอยู่นี้ เปลี่ยนอากาศบ้าง พลิกแพลงบ้าง พลิกแพลงความคิด พลิกแพลงออกไปจากกิเลส พลิกแพลงออกไป ความคิดใหม่ๆ ทำตัวกันใหม่ๆ ทำตัวสิ่งแปลกๆ ขึ้นมาบ้าง อย่าทำตัวแต่สิ่งซ้ำซาก ซ้ำซากอย่างนี้ กิเลสมันเอาตายอยู่นะ คิดพลิกออกไป พลิกออกไปๆ พลิกโดยธรรมขึ้นมา เดี่ยวมันเห็นเอง เห็น โอ้ กว่ามันจะละทิฏฐิความเห็น ความเห็นที่มันคิดซ้ำๆ ซากๆ อยู่นี้มันจะไม่เป็นประโยชน์ เห็นใหม่ พลิกออกไป พลิกออกไป ทำตัวออกไป เปลี่ยนใหม่ๆ ออกไป ความคิดใหม่ขึ้นมาให้มันเป็นโลกุตตรธรรม

ปัญญาโลกุตตรธรรมเกิดขึ้นมาจากเรา เห็นไหม ครูอาจารย์คอยตอกคอยย้ำอย่างนี้ มันเหมือนพ่อแม่อุดูแลลูกนี้แหละ เหมือนกัน เห็นเด็กอ่อนโตจนขนาดไหนจนแก่เฒ่าขนาดไหน นั่นมันแก่เฒ่าเพราะร่างกาย หัวใจมันอ่อนแอ หัวใจมีแต่เชื้อโรค ยิ่งผ่านประสบการณ์โลกเข้ามา มาก ผู้ที่มีราตรียาว เห็นไหม ผู้ที่ผ่านโลกผ่านหนาวมา มันมีแต่การสะสม ไม่เชื่ออะไรเลย เพราะอะไร? เพราะเราผ่านมายะเยอะ เราจะไม่เชื่อสิ่งต่างๆ เลย แทนที่ผ่านโลกมาจะเป็นคติเตือนใจกับเรา ผ่านโลกมากลับเป็นทิฏฐิมานะว่าเราผ่านมามาก คนอื่นจะรู้ดีกว่าเราไปได้อย่างไร? มันไม่

ยอมคิดใหม่ เห็นใหม่ นี่มันไม่ยอมคิดใหม่ ไม่ยอมคิดทำ แล้วก็อย่างนี้เป็นธรรมดา มันเป็นธรรมดา
ไปได้อย่างไร เพราะเป็นธรรมดา มันก็ตอกย้ำแต่ความคิดเดิมๆ ความคิดโลกๆ อยู่

คิดใหม่ คิดในธรรม คิดให้มันสะอาดบริสุทธิ์ขึ้นมา คิดสะอาดบริสุทธิ์มันก็ชำระล้างจิต
แล้วจิตจะดีขึ้นมาเป็นของตัวเองขึ้นมา มีครูบาอาจารย์มันสำคัญอย่างนี้ ไม่มีครูบาอาจารย์ก็ตอกย้ำว่า
คิด ตัวเองก็คิด ตัวเองว่าธรรมดาๆ นี่ก็ธรรมดาๆ ทั้งนั้นนะ ว่าเป็นธรรมทั้งนั้นละ แล้วก็เสียเวลาเปล่า
ไป แล้วก็ตายสูญตายเปล่าละ ตายสูญตายเปล่าเพราะอะไร? เพราะบารมีเราไม่มี เราไม่เฉลียว
ใจเลย ไม่ระมัดระวังเลยที่เราทำผิดหรือถูก ที่ว่าธรรมดาๆ ปฏิบัติธรรมแล้วกิเลสมันจะเปิดทางให้
ปฏิบัติธรรมนะ มันคิดของมันอย่างนั้นนะ

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์กิเลสไม่เคยปล่อยให้ใครมีโอกาสรอค กิเลสมันเอาธรรมะมา
อ้าง เอาธรรมะมาอ้างแล้วก็พากันไป แล้วก็จมอยู่ในกิเลสนั้นนะ ว่าเป็นไปปฏิบัติธรรมๆ ปฏิบัติ
โดยกิเลสไม่รู้สีกตัวเลย ถ้าปฏิบัติธรรมขึ้นมามันต้องมีผลดี ปฏิบัติธรรมขึ้นมามันต้องพัฒนา
ตัวเองดี ความคิดมันต้องเปลี่ยนแปลงดี การกระทำเราเปลี่ยนแปลงหมด ความเป็นอยู่
เปลี่ยนแปลงหมดเลย เปลี่ยนแปลงขึ้นมาให้มันดีขึ้นๆ เพราะเราจะออกจากกิเลส ถ้ายังอยู่ใน
กิเลส ยังทำโดยกิเลสมันพาทำอยู่ มันจะออกจากกิเลสได้อย่างไร? มันอยู่ในร่องของกิเลส กิเลส
จูงจุมูกไปอย่างนี้ แล้วก็บอกปฏิบัติธรรม จมูกขาดไม่รู้สีกตัวว่ากิเลสจูงไปนะ ยังบอกว่าเป็น
ธรรมดาๆ อยู่เลย

แต่ถ้าเป็นธรรมจริงๆ ขึ้นมา มันแยกออกๆ มันเป็นธรรม แล้วมันเป็นสากล เวลาผู้ใด
เห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต จะกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยหัวใจ กราบด้วยหัวใจ
ลงด้วยหัวใจ ลงด้วยความเป็นไปของเรา เอวัง